

ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНЕ МОДЕЛЮВАННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ РЕГІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

The strategy of providing regional vital activity safety based on using methods and models of hierarchical selection of projects into the portfolio is offered

Стрімкий розвиток динаміки виробничої діяльності світового суспільства призвів до кризового стану навколишнього середовища: руйнації озонового шару, посилення парникового ефекту в атмосфері і загрози зміни клімату, забруднення Світового океану, зниження родючості ґрунтів, деградації лісів і ландшафтів, зменшення біорозмаїття [1-2]. Дана проблематика широко обговорюється на світових форумах, присвячених глобальним питанням сучасності. Найбільш представницький із них - форум у Ріо-де-Жанейро, на якому в 1992 році було проголошений курс на сталий розвиток людства, що стверджує право майбутніх поколінь на достатні природні ресурси і якісне природне середовище.

Для забезпечення сталого розвитку територій України необхідно здійснювати комплексні заходи, пов'язані з реалізацією портфельів та програм проектів на рівні територіальних органів управління, міжнародних громадських організацій при ООН, UNESCO, а також на рівні підрозділів МНС України. Для здійснення цих задач необхідно здійснити інтегровану оцінку рівня безпеки життєдіяльності територій та здійснити відповідно до цього формування портфельів проектів з безпеки життєдіяльності (БЖД).

Розв'язок задачі стосовно мінімізації викидів та покращення екологічного стану навколишнього середовища можна виконати на основі глобального впровадження в процес управління (управління виробничими, соціальними, політичними, екологічними, навчальними, психологічними системами тощо) проектно-орієнтованого підходу.

Проведені у ЛДУ БЖД дослідження стосовно проектного підходу в реалізації задач оцінки стану функціонування системи БЖД показали їх

складність, перспективність, і, вказали на проблематику оцінювання пріоритетності проектів безпеки життєдіяльності регіонів України. На основі системного аналізу в структурі системи виділено ключові її підсистеми. Досліджено вплив цих підсистем на ефективність функціонування системи безпеки життєдіяльності в цілому і проведена функціональна декомпозиція задачі поліпшення якості системи в цілому.

Діючі методи оцінки стану безпеки життєдіяльності в Україні недостатньою мірою реалізують порівняльний аналіз ситуації по всій країні, а також не спрямовані на розрахунок узагальненого критерію, який би характеризував стан БЖД та пріоритетність проектів покращення БЖД в регіоні. Проаналізовано поточні проекти та портфелі проектів безпеки життєдіяльності та їх взаємозв'язок з функціями і підсистемами управління проектом. Запропоновано логічна схема формування регіональних портфелів проектів в системі забезпечення безпеки життєдіяльності та введено поняття узагальненого критерію пріоритетності проектів у системі забезпечення безпеки життєдіяльності - узагальненого індикатора, який включає в собі множину вхідних статистичних показників з пожежної, техногенної, соціальної, екологічної та природної безпеки, здатних характеризувати стан безпеки життєдіяльності регіону. Для цього було розроблено методи відбору проектів в регіональний портфель на основі узагальнених і локальних критеріїв пріоритетності проектів у системі забезпечення БЖД регіонів України.

Основні наукові результати проведеного дослідження полягають у розробці моделей і методів обґрунтування регіональних портфелів проектів і програм безпеки життєдіяльності. Наукові результати дослідження можуть бути використані при формуванні проектів та програм регіонального розвитку та удосконалення системи забезпечення БЖД, а також при розробці концепцій та програм сталого розвитку територій.

Література

1. Механизмы финансирования программ регионального развития. / Бурков В.Н., Заложнев А.Ю., Леонтьев С.В. и др.– М.: ИПУ РАН, 2002. – 52 с.
2. Модели и методы управления безопасностью / [Бурков В. Н., Грацианский Е. В., Дзюбка С. И., Щепкин А. В.]–М.: Синтег, 2001. – 142 с.